

ALEKSANDAR
BILANOVIĆ

DRIPAČKA
RAPSODIJA

Copyright © 2013, 2022, Aleksandar Bilanović
Copyright © ovog izdanja 2022, LAGUNA

**DRIPAČKA
RAPSODIJA**

Sadržaj

Aleksandar Bilanović: <i>Predgovor novom, izmenjenom i dopunjenom izdanju</i>	9
Vladimir Tabašević: <i>Dripačka uvodna reč</i>	11

DRIPAČKA RAPSODIJA

Rani jadi	15
Moji su drugovi biseri rasuti po celom getu	20
Pedala preko grane	47
London selo šmrče belo	52
Spas mi donose „grobari“	61
Dotakô sam dno života (i počeo da kopam, još dublje) . .	64
Brazil, bre	68
Nova ekipa	74
Igra se produžetak	84
Kud plovi ovaj brod	96
Parati	104
Huba-tuba moja ljuba	111

Žurka na otoku sreće	116
Floripe	128
Londonski napad gusana	135
Argentina i tetovaža	143
Čileanci, steram vam ga majci	148
Ridokosa iz Ikikea	156
Autobusko za Kusko.	171
Maču Pikču (materinu), a tamo: čudovište iz međunožja .	179
Lima i brza paljba iz centra	190
Mojsije	194
Uvod u drugi svet	199
Aja, napokon	206
Onaj kome nisam dostojan kaiševe sandala vezati.... .	214
Džungla	218
Muke po Mateju	229
Na teritoriji Maksesa lovimo, a ulovljeni smo	239
Prestonica	246
Angamos	256
Ikitos	265
Manaos i tamo jedna nezaboravna jahačica.	271
Salvador	280
London, još jedan pokušaj	284
Zaaaa Beograd	289
Đelem, đelem.	294
<i>Bienvenidos... Aeropuerto Ezeiza... Buenos Aires</i>	<i>296</i>
Čudesni Rud	301
Epilog	313
<i>O autoru.</i>	<i>317</i>

RANI JADI

Zovem se Edvard Nikolić. Rođen sam pre tridesetak godina u Pohorskoj ulici u Zemunu, i jedan dan života bio sam savremenik Brusa Lija.

Zemun je u vreme pre klanova, lopova i dizelaša bio dosadna vojvođanska selendra. Osetio sam to, instinktivno, čim sam provirio iz majka Mare, pa se zaplakah glasnije od druge novorođenčadi i molećivo pogledah oca Dragana. Čale, inače vojno lice slavne i nepobedive Jugoslovenske narodne armije takođe instinktivno shvati da ja želim da odrastam kao gradsko dete. Od tog trenutka smo, uglavnom, tako i komunicirali. Razmenjivali smo misli na nekim samo nama jasnim talasnim dužinama, kojima su reči bile samo smetnja.

Preselili smo se, odmah po mom rođenju, u gradsku vrelinu i smog, na raskrscopicu najzagađenijih ulica tadašnjeg Beograda: 29. novembra i Cvijićeve. Majka je špahtlom skidala smog sa čađavih prozora malog dvosobnog stana. Sa našeg minijaturnog balkona mogao sam videti sve što će kasnije obeležiti moj odrasli život: beogradski SUP, Dunav stanicu sa njenim vozovima i ološem svih fela, prodavnicu BMW-a i bioskop *Drina*.

„Da li je svačiji život određen onim u šta čovek blene u najranijoj mladosti?“, zapitao sam se, mnogo godina kasnije.

Moj pet godina stariji brat Darko jedan je od onih tipova koji se od najranijih dana druže sa slavnima i poznatima a da sami to nikada ne postanu, niti tome teže. Batica je delio inkubator sa Ivanom Žigon, pa ti vidi. Njega, inače, smatram glavnim krivcem za svoje prve psihofizičke patnje. Nije on bio jedan od one zloćudne starije braće, daleko od toga, ali nekada i dobronamerni postupci naših najbližih izazivaju loše posledice po nas, pa njihova ljubav može da se ispostavi pogubnijom od hotimične mržnje. Kao što je to bio običaj u Srbiji u to vreme, stariji brat je vodio računa ne samo o bezbednosti već i o ishrani mlađeg. Darko je bio žestoki slatkoholicar, pa smo obojica, zahvaljujući njegovom detinjem poroku, bukvalno odrasli na slatkišima. Nije tu reč o tipičnoj ljubavi prema slatkišima koju sva deca imaju, a mi smo, eto, samo u toj ljubavi malo preterali, ne. Reč je o tome da sam doslovno prvo iskustvo slanog ukusa doživio pri polasku u osnovnu školu, u kojoj sam nabasao na čuvenu *Karneksovu* paštetu. Od tada su obrazovanje i škola ostali za mene samo gorke uspomene. Od moje treće pa negde do dvanaeste godine moj doručak, ručak, večera i užine bili su isključivo slatkiši, svih vrsta. Čokolade, bombone, keksovi i keksi, napolitanke i napolitankice, bajadere, kolači, štrudle, pite i pitice, tortice i torte. I, naravno, kao i svaki zavisnik, voleo sam da tepam izvoru svog poročnog, klinačkog užitka. Sećam se našeg oduševljenja kada smo otkrili slovenačke šlagove galeto, anđeoskih ukusa! Žalio sam bogove sa Olimpa koji nisu imali ovako širok izbor, već su se hranili samo nektarom, mada nisam imao ništa ni protiv meda i matičnog mleča. I u tome sam se gušio. Tamanio sam slatko kao pravi mali navučenko. Šećer u svim njegovim neprojenim varijantama jeli smo alavo, ne misleći na sutra. O sladoledima da ne govorim. Proždiranje ovih ledenih čovekovih izuma posebna je pasija. Kada nam je u posetu došao stric iz Bosne i podelio nam po par „crvendaća“, odmah smo otrčali na Kališ da potrošimo novac na obaranje rekorda u gutanju šarenka, rumenka, cmoka i hladiše. Leni

smo nekad uzimali na kraju, kao desert, da se zasladimo, ali smo ga uglavnom izbegavali jer je koštao kao dva rumenka. Rastrzani smo bili između ljubavi prema intenzitetima slatkog ukusa i ogromnih količina sladoleda nešto slabijeg intenziteta, da bismo se ipak opredelili za još, još, još beskonačno mnogo sladoleda pa na kraju, kao nagradu za tu svoju ispravnu odluku, sebe počastili jednim lenijem. I tako ukруг dokle god je bilo love, a i kad bi nam nestalo para, izmislili bismo ih, nekako, samo da oborimo taj jebeni rekord koji i nije bio ništa drugo nego momenat kad nam postane muka i kad budemo na granici da se onesvestimo od količine unetog šećera.

Takvim eksperimentima izuništavana biohemija ostavila je mnoge nevidljive posledice na naš psihofizički razvoj. Od onih vidljivih posledica, međutim, nije bilo bežanja. Proždrljivost je jedan od grehova za koje neminovno počinjemo da ispaštamo još za života.

U mom dečjem telu godinama se spremala šećerna erupcija, koja je, u reakciji sa mojim testosteronom, najzad eksplodirala sa prvim godinama puberteta, manifestujući se bubuljicama kapitalcima po licu i leđima. Bilo bi suviše bolno pokušati da pobrojim i sortiram sve tihe patnje i užase koje sam zbog tih bubuljica doživeo, ali moram pomenuti bar neke. Moji nadimci, na primer, zadavali su mi dosta muka u odrastanju i pubertetu. Bilo ih je mnogo i raznih, ali kreativnom surovošću izdvojio se Veličko Bubuljičko, za koji je zaslužan dlakavi i džinovski nomad, mentol Mane. U životu sam, zahvaljujući tim svojim čibuljama, doživeo i to da mi nadimak prišije drkoš koji je svoj nadimak Mane – jer nije bilo mane koju nije imao, ceo je bio jedna hodajuća mana – fasovao zbog najrazličitijih fizičkih mana, po telu i glavi!

Kratka analiza porodičnog stabla, kojom sam se bavio u trenucima agonije, pokazala je da rošavost i sklonost tim kožnim i potkožnim demonima nije postojala ni po očevoj ni po majčinoj liniji, u zadnja tri i više kolena. Možda smo moj brat i

ja svojom patološkom ljubavlju prema slatkom uneli novi kod u porodičnu genetsku formulu. Kažu da je i to moguće da se desi, da životnim navikama promeniš genetske predispozicije svojih potomaka. Napominjem još i to da je Darko prošao još gore od mene jer je kao prvi, neiskusni nosilac neslavne štafete pokušao da svoje kapitalce cedi. Naša sirota majka, spremna da na svaki način pomogne ucveljenom sinu, probala je da mu se i u tim mukama nađe na usluzi tako što bi mu davala savete kako da pristupi svetom činu ceđenja čibe. Ne stiskati pri ceđenju, nego kožu zatezati, tako ne ostaju krateri i rupetine, glasila je jedna od beskorisnih lekcija iz naše ulične dermatologije. Nažalost, uspeli smo samo da još više pogoršamo stanje svoje kože. Situacija se izmakla kontroli u toj meri da su oni koji nas nisu znali mislili da nešto muljamo s pčelama. Čak smo jedno vreme bezuspešno lagali drugare da smo nabasali u neki pčelinjak. Toliko smo bili otečeni i odvratni da su se svi iz sažaljenja pretvarali da su poverovali u našu priču o pčelicama.

Nego, da skratim jer i samo prisećanje na ove dermatološke traume unosi mi ogroman nemir, toliki da mi dođe da iscedim iz života nekog starog dušmanina, a ja sam, kao što, pretpostavljam, znate – završio sa tom fazom u svoj životu.

Rođen sam, dakle, u 7.15 izjutra. Kažu da bebe koje se rode sabajle izrastu u vredne i radne ljude. Nikad veća nebuloza. Dok smo odrastali, majka Mara je uvek bila tu za nas, kao zaklon od svakog zla, i može se reći da nas je time pomalo i razmazila. Ona je naslućivala, ona je znala, ona se brinula, a mi smo bezbrižno postojali. Tako nas je odbranila od glavne mode poreklom iz Vojne ustanove „Jedinstvo“, koju su isfurala vojna lica, oblačeći svoje porodice, od glave do pete, u ultranemaštovito dizajniranu garderobu tadašnjih dizajnera-poručnika, inspirisanih kolekcijama čuvenih modnih kreatora Sovjetskog Saveza. Da ironija bude veća, ti isti modni kreatori ispadoše vizionari jer mnogo godina kasnije, kada sam živeo u Londonu, ta moda je,

sa nekoliko decenija zakašnjenja, ponovo stigla do mene. Još jedan krug ludila tako je bio zatvoren. Ruku na srce, nosilo se i nekoliko dobrih stvari stranih proizvođača kao što su adidaske romke i trenerke iste firme, u kojima je nastupala rumunska reprezentacija na bojkotovanoj Olimpijadi u Moskvi 1980. U tome se nekako i moglo kretati a da maslinasto ne pozeleniš od blama. Zaista smo živeli onu: *živimo kao da će sto godina biti mir, spremamo se kao da će sutra izbiti rat*, smo što bi u našem slučaju prikladnije bilo: *modiramo se kao da će sutra izbiti rat, a rat ćemo svakako dočekati nespremni*.

Ipak, majka više nije mogla da nas gleda tako uniformisane po poslednjoj predratnoj modi, u raznim tonovima zelene, od maslinaste do petrolej-nijanse, i samo je rekla:

– Dragane, moja deca neće više ići u školu obučena kao neki poludeli partizani, dosta je bilo ovog proleterskog izmotavanja.

Ćale nije hteo mnogo da se protivi ovom iznenadnom skidanju uniforme, ali je, ipak, morao ironično da primeti:

– Neka, oblaci ih kako ti volja, vidi pa napravi od njih se-kaperse.

Ćale kô Ćale, gledao je da njegovi ptići odrastu na toplom i sigurnom, nije mnogo mario za našu garderobu, ni za to kakvu ćemo sliku o našoj porodici poslati time što smo neprestano obučeni kao da je vanredno stanje. Bio je pravi posvećeni vojnik, i to se videlo na svakom članu njegove porodice. Ipak, hvala dragoj majci što je uspela da nas na svoju inicijativu ratosilja ratničkih odeždi, pa više nismo morali da izmišljamo kako nam uniforma služi za pčelinjake u koje smo lagali da idemo kako bismo sakrili prave razloge zašto su nam lica crvena i kao izujedana.

Ipak, osim muka sa modnim trendovima, uživali smo, ruku na srce, i neke istinske privilegije koje je očev posao nosio: besplatne večerinke po vojnim domovima, gledanje partizanskih filmova za džabaka, novogodišnje vojne priredbe sa paketićima i ono najbolje od svega – letovanje u Mejama kraj Splita. Na jednom od tih letovanja upoznao sam i svog prvog pajtosa.

MOJI SU DRUGOVI BISERI RASUTI PO CELOM GETU

Dani na moru su prolazili u zezanju, sa nekim čudnim ritmom, morskim, kao da je vreme provedeno blizu mora drugačije te-
klo od vremena koje smo provodili u gradu, kod kuće. Sunce je
pržilo kopertonom namazanu vojnu čeljad. Odrasli su roštiljali
po plaži, a deca su u plićacima trpela svoje postojanje. Tela su
se sijala, masna od raznih zaštitnih namaza, a duše zastavnika
su bile razmazane tečnim opijatima: špriceri, piva i neki zeleni
voćni sokovi, valjda od jabuke, jebem li ga. Vojnicima je čak
i osveženje moralo da bude u boji uniforme, pomislio sam.

Bucmasti i rumeni vojak, u šarenim dobubrežnjačama, sav
ponosan i stamen, isturene stomačine koja je išla ispred njega
uvek bar pola metra – iz poštovanja, naravno – fokusiran na
poslužavnik na kojem je nosio kokte, fruktale, švepsove i špri-
cere, svojim dubokim gaćama je izazvao jednog malog, mršavog
manijaka, klinca koji mu se prikrao s leđa i njegovu guzicu,
na brzaka, pokazao svetu, skidajući mu one do guše navučene
kupaće gaće. Piće se prosu, ovaj mali šmugnu, a matori se osvr-
tao kao magare među movama, da vidi ko ga je to osramotio i
pokazao svetu njegovu golotinju, ne baš mnogo veću od mača
veličine jabuke, i onu razvalinu otpozadi, zvanu dupe, koja je

blesnula plažom kao mesec i koja mu je često ispadala iz pantalona, zbog čega je kupaće gaće i podizao do vrata, a što je i isprovociralo ovog našeg dasu. Kasnije, kad smo malo odrasli, svaki put kad bi nekome dupe provirilo iz pantalona ili trenerke, kad malo čučne ili se savije da obavi nešto, govorili smo da je nekome ispala *čitanka*. Smeh svih prisutnih odjeknuo je plažom a ja sam ćutke, netremice i sa divljenjem posmatrao tu hrabru gomilu kostiju povezanih kožom i venama kako beži kikoćući se, i u trenutku kad su nam se pogledi sreli – njegove đavolje zelene oči koje sam ugledao gorele su od radosti što je tako uspešno posramio svog ćalca – znao sam da je to moj prijatelj za čitav život. Reč je o jednom jedinom Žaretu Roudentu. Njega je, nažalost, usred njegove radosti i slaloma kroz uveseljenu publiku na plaži, hitra mati presrela, zgrabila kao da je od slame i krenula da mu pruža visokokvalitetnu nabadaljku, takvu da sam ja ostao, po drugi put u samo jednom minutu, fasciniran Žaretom, ovog puta oduševljen njegovim tihim trpljenjem batina. Malopre vrag, sad pokunjeni heroj koji dobija preko lampe i ne ljuti se, ne ropće, čak se i ne otima jer zna da mora da plati cenu za svoj zajebantski podvig kojim je, od malih nogu, počeo da radi na svojoj slavi. Od tog susreta sa Žaretom nastavio sam da negujem verovanje da je taj inicijalni utisak koji steknemo o nekoj osobi kad je vidimo prvi put – nepogrešiv, i da sve ono kako nam se kasnije osoba predstavlja jeste puki imidž, na koji nikada ne smemo nasesti ma koliko da nam neka od tih lažnih predstava o nekome deluje neodoljivo. Nažalost, društvo od nas traži da lako pristajemo na obmane i da se oglašujemo o svoje tačne intuicije, pa kada se kasnije ispostavi da smo ipak bili u pravu sa prvim utiskom, kad posle godina laži i zavaranja razmaknemo tu dimnu zavesu nečijeg imidža, ponovo ugledamo onu istu osobu koju smo nekim šestim čulom videli i prvi put, ali tada, obično, bude kasno i za novi početak, i za pravi kraj – ostajemo zauvek oštećeni zabludama o nekome, zabludama koje smo rado prihvatili.

Kada je odrastao, Žare je postao jedan od onih tipova koji zaista i znaju ponešto, ali mu još niko nije ta njegova znanja uvažio i za njih mu odao priznanje, pa on živi u zabludi o sebi da je običan mentol. Daleko je, naravno, Žare od genija, ali je još dalje od toga da je glupander, a najbliže je tome da je bezobrazan i opasan „grobar“ i, naposljetku – velika duša. Inače reći „grobar“ i „duša“ ne mogu da zamislim da stoje u istoj rečenici – osim na primer „grobari sitne duše“, ali kada je Žare u pitanju, jednostavno nemam izbor.

Kada su ozbiljni kriminalni talasi počeli da zapljuskuju obale Novog Beograda, Žare je postao jedan od prvih surfera. Počinivši nekoliko klasičnih grešaka surfera-početnika, zajahao je i one prevelike talase, talase za koje nije imao kapacitete a ni skil, i u nekoliko navrata umalo što nije izgubio glavu.

Drugo prebijanje, nakon onog prvog prebijanja na moru, kad smo se sreli, odigralo se kasnije, kada je već stasali Žare odlučio da poput srednjovekovnog viteza odbrani čast ucveljene lepote iz kraja, sa kojom se zabavljao, a koja se iza njegovih leđa uporno i redovno kresala sa lokalnim dripcem. Krvavih očiju, naš vitez pripasa očev „tetejac“ i odlučno krenu u okršaj. Na kobnom mestu preljube Žare repetira „tetku“ pa povika: „Sad ću ti se najebati majke!“ Zamahnu pištoljem ka glavi. Od brzopletosti pištolj mu ispade iz ruke i završi pravo u rukama napadnutog. Situacija se izokrenula u trenutku, i to našem Žaretu na štetu: jebaču majke bi mati jebana. Epilog sasvim brz i očekivan: mangup Žare i devojka mu krvavih glava kao dva posrana goluba, a švaler sa trofejnim „tetejcem“ ide kući, on pevajući, oni kukajući.

– Šta se zbilo, Žare? – šatro zabrinuto pitaju ga barabe s klupa.

– Zlo se zbilo! Ubi me kâ psa! – odgovara Žare iskreno, jednom rukom mazeći dragu, a drugom držeći krvavu gazu na polupanom čelu. Posle se jedva sredilo da se prangija vrati Žaretu Varvarinu, ali trebalo je da se desi još nekoliko prebijanja kako bi Žare nabavio kompas.

Treće ozbiljno lomljenje Žaretovog nejakog i oduvek mršavog tela desilo se oko beogradske hale Pionir, gde se odigravao košarkaški derbi. Policija je jurila grupu pijanih huligana kada im se nesrećni Žare isprečio na putu sa onim svojim tužnim crno-belim šalom oko vrata. Šaka puba sa Prokletija na Žaretovo rame je pala, i glas kao da neko progovara iz pećine:

– Gde si pošao? – pub će inteligentno.

– Nema drugo gde da idem nego na utakmicu! – namazano će Žare.

– Kako nema? Sad ćemo ti mi pokazati da ima drugo gde da ideš. Pođi sa nama u maricu.

– Pa nisam ništa...

„Bapete!“ Udarac po vratu i grbini prekide Žaretov argument u pola rečenice. Rutinskim pretresom u policijskom vozilu kod Žareta je nađena mala količina opijata iz reda domaće konoplje, što je bio sasvim dovoljan povod za spretnu akciju hapšenja i gnječenja. Povedoše ga zatim u najgluplju ustanovu sa još glupljim imenom: Gradski sekretarijat za unutrašnje poslove, mesto okupljanja malih mozgova u velikim glavama. Prvi lagani udarac dlanom u čelo istresao je Žaretu skromna znanja iz osnovne škole. Sledeći udarac u teme poništio mu je i ono malo srednje što je stekao. Tako čist, kao neispisani list papira, kao tabula rasa, postao je mladim policijskim snagama idealan medijum za usavršavanje novih udaraca. Crtali su i pisali pendrecima po njemu čitave noći, a ujutro ga pustili da ide kući jer nađena količina droge nije bila dovoljna za podizanje optužnice, a ruku na srce, ni za batine koje je fasovao. Šta je, tu je, žaliti se nije vredelo. Kaže naš narod: „Koga biše i jebaše, na tome mu i ostaše.“ Žare je osetio da je to suva istina. Posle ovog događaja Žare je razvio naviku da se dugo i nervozno osvrće oko sebe uoči pripaljivanja milog mu džointa kako bi na vreme spazio policijske snage. Ostavljanje droge nije dolazilo u obzir. Žare ju je toliko voleo da joj je posvetio i jedini stih koji je ikada spevao:

O, šite, volimo mi te!

Osim negativnih posledica, pandurski udarci u glavu izgleda da su kod Žareta izazvali i jednu neočekivanu pozitivnu promenu. Nisam siguran kakvo se varničenje i premošćavanje neurona odigralo u njegovom mozgu, ali na košarkaškom igralištu Žare, nakon batinanja, nije mogao da promaši koš. Potpisivao se desnom rukom, ali je loptu na koš bacao levom. Ta nepogrešiva pračka i danas se pominje u novobeogradskim košarkaškim krugovima jer je godinama uterivala strahopoštovanje neumornim basketasima koji su danju cepali po suncu i kiši, a noću i pod paljbom jaja, paradajza i flaša lansiranih sa obližnjih prozora od strane kivnih komšija, koji od buke nisu mogli ni da žive ni da spavaju. Jedne noći polete i čitava žena sa devetog sprata i tresnu o pločnik. Muž je kasnije tvrdio da se bacila od očajja zbog duge nesanice, ali su neke komšije tvrdile da je muž iskoristio priliku da je se reši na elegantan način, pravdajući se opštim nezadovoljstvom zbog bučnog i neprestanog tapkanja loptom. Na sahrani nije bio preterano tužan, što je izazvalo razna tumačenja.

Budući pogan po naravi, Žaretu nije bilo dovoljno da protivnike ozlojeđuje nepogrešivom šajbom, već ih je posle svakog koša verbalno kinjio, cveljao, tucao u mozak. Mnogi su ga jurili, ali ga nikada niko nije stigao.

Osim jedanput.

I tako dođosmo do ozbiljnih batina numero kvatro.

Zvali su ga Bandilo, a tepali mu Badža. Bio je građen kao trokrilni šifonjer, sa obimom vrata većim od obima glave, obimom bicepsa od preko pola metra i šaren od tetovaža kao *Politikin zabavnik*. Sitne oči divljeg vepra ispod sastavljenih obrva, slomljen bokserski nos, vojnički kratka i kao četka gusta kosa. Trebalo je da si ozbiljno poremećen da bi ti palo na pamet da takvog čoveka provociraš. Žare je ispunjavao taj uslov – bio je ozbiljno udaren. Dilka.

Badža nije bio nekakav naročit basketas, ali mnogo je voleo košarku, kao toliko njih, a još više je mrzeo da gubi, kao još više

njih. Toga dana Žareta je, po običaju, sralo samo tako. Bandilo bi pokušao da skoči i blokira šut, ali Žare bi bez teškoća postigao pogodak preko njega, uz neizbežni komentar:

– Bravo, Badžice. Graciozan si kao balerina!

Ili:

– To, majstore, samo uporno! Evo sad ti je falilo samo pola metra pa da mi lupiš bananu.

Bandilo je pokušao da ga upozori na najkulturniji mogući način:

– Dobro, mali, sad je dosta. Ako proglaaviš još jednu, išču-paću ti plećku.

Prva sledeća akcija, Badža raširio ruke i noge da ga Žare ne obide. Žare dobije loptu i zavrta je Badži navrh glave. Badža zbunjeno pokuša da skine loptu, ali je Žare zgrabi munjevitom brzinom, proturi je Badži kroz noge, obide ga i spusti loptu u koš. Sve je izgledalo tako ludo da su čak i Badžini suigrači prasnuli u smeh. Žaretu ni to nije bilo dovoljno:

– Badžice, kad bi nosio malkice dužu suknju, bilo bi teže proturiti ti loptu kroz noge.

Crven od besa kao bulka, Badža se bez reči zaleti prema Žaretu, što je ovaj i očekivao. Ono što nije očekivao bilo je da onoliki čovek može tako brzo da trči. Posle svega dvadesetak metara trke Badža šutnu Žaretovu petu u stranu i ovaj se uz bolan jauk pruži po drlji koliko je dug. Badža ga zgrabi obema rukama, odiže ga kao igračku i olupa o ledinu. I tako nekoliko puta. Onda ga uhvati za zulu, podiže ga, onako laganog, visoko u vazduh, protrese dva-tri puta i najzad mu nabode nogu u dupe takvom žestinom da je siroti Žare leteo jedno pet metara kroz vazduh.

– Piči kući, đubre žgoljavo i da te više nisam video na igra-lištu! – povika Bandilo za njim.

– Daj mi moju loptu, to je moja lopta – molećivo će Žare.

– Marš kući, jebem te luda! – trupnu Badža nogom i Žare najzad shvati poruku, te šmrkćući odšepa kući da previja rane

junačke. Moram priznati da je Žare ovu lekciju primio k srcu, te je malo omekšao i počeo normalnije da se ophodi prema bližnjima. Svako ima različit način učenja, a vrednost batina kao efikasnog vaspitnog sredstva niko ne dovodi u pitanje.

Događaj koji je konačno doradio i oformio Žaretov karakter bio je pad, direktno na glavu, sa visine od četiri metra, sa nekog mosta po kome se, bog zna zašto, verao. Sa rascoplanom lobanjom nekako se dovukao do kuće, pao na kućnom pragu i probudio se iz kome tek posle dve-tri nedelje. Šta li se tada izdešavalo u Žaretovoj glavici, teško je znati, ali on je do dana današnjeg ostao dijamant novobeogradske pustare, doduše neobrušen, ali to je baš i činilo njegovu jedinstvenost i sjaj.

U trećem osnovne, kad sam došao gajbi, čuo sam mati:

– Deco, dobili smo veći stan! Selimo se na Novi Beograd!

Plakao sam uzalud. Međutim, ubrzo me smirilo ono što sam na Novom Beogradu zatekao.

Preselili smo se u novobeogradski blok sa nadimkom „Ostrvo majmuna“ i igrom slučaja – za one koji veruju u postojanje slučajnosti – u zgradu u kojoj je, tri ulaza od našeg, živeo Žare.

Čovek je životinja koja se na sve navikne. Nije dugo prošlo i zavoleh pešcare i dine, kao i čudne likove iz svih krajeva naše tadašnje Juge. Po novobeogradskim bespućima izbrijanim košavom sazrevala je nova generacija dečkića. Pored legendarnog Žareta, bila je tu čitava plejada junaka NBG asfalta, od kojih je većina i danas živa i vesela, doduše, malo pijanija i uduvanija, sa ponekim ožiljkom iz mladosti na telu i duši, i najvažnije od svega, sa sitnom i krupnom decom u naručju. Likovi kao Emilijo la Stanoje Čarlington, Super Zećanin, Voja de Gnoj i preveliki Fifi Milina, svaki na svoj način, ostavili su poneki pečat na formiranje moje duhovne i emocionalne ličnosti.

Visprenošću i snagom intelekta isticao se Emilijo la Stanoje Čarlington, sin blago dimljenog španskog konkvistadora, kojeg je galija sudbine nasukala na pešćane plaže Dervente. Plaže od koje je more udaljeno nekih četristo kilometara, ali

pošto se radnja odvija u Bosni – sve je moguće. Kada se srećna porodica doselila u novobeogradski blok, bili su se stekli svi uslovi za rađanje većitog buntovnika mešane krvi. Bila bi greška suditi o Emilijovoj inteligenciji na osnovu činjenice da se i danas potpisuje sa dva X. Njegova urođena pamet i smisao za humor jednostavno mu nisu dozvoljavali da gubi vreme na trivijalne stvari kao što je opismenjavanje. Bog se u njegovom slučaju neuobičajeno otvorio, te ga je dodatno nagradio i sa dva snažna bicepsa, koja su strahovito dobrodošla u službi odbrane Stanojevih nesvakidašnjih životnih stavova. Za *Hajduk* iz Splita navija iz čistog inata. U razbijenim bocama izbrazdanim grudima uvek je kucalo veliko i dobroćudno srce. Dobrih desetak godina stariji od moje generacije, Stanoje je dočekao veliki cunami beogradskog kriminala spremno usidren.

Vitez u duši, Stanoje je fizičke konflikte najradije rešavao pesnicama. Ali vreme pesnica je bilo na zalasku, a fer-plej i viteštvo su izašli iz mode uličnih okršaja. Nije li definicija inteligencije: sposobnost prilagođavanja novonastalim uslovima? Stanoje ne bi bio Stanoje da nije posedovao neverovatnu sposobnost adaptacije, što je najbolje demonstrirao kada se zakačio sa tadašnjim neprikosnovenim ćoravim vođom žgadije sa južne tribine. Vođa je poveo svoju naoružanu vojsku budala u pohod na Stanojev blok, čisto da pokaže ko je glavni. Sa strateškog izviđačkog mesta svoje terase Stanoje se nije dao iznenaditi na sopstvenoj teritoriji. Spazivši razularenu grupu mentola, odlučno doviknu svojoj majci:

– Boso, dajder brže onaj moj pribor!

Brižna majka hitro dobaci dve satare svom milom čedu. Klasičan dokaz da za harmoničnu porodicu nema pravih prepreka.

Kada banda spazi Stanojev izraz lica dok im je mašuci oštricama trčao u susret, momentalno odlučiše da primene taktiku poznatu u vojnim školama širom sveta pod nazivom: bež'te noge posraču vas! Suvišno je naglasiti da se povlačenje nije odigralo u disciplinovanoj formaciji. Formula „kud koji mili

moji“, često oprobana kroz istoriju, pokazala se i ovoga puta efikasnom.

Pored hrabrog srca, Emilijov najveći kvalitet bio je njegov spirit. Oko njega je vazda bilo smeha i glupiranja, što je za nas junfere bilo najvažnije u to vreme. Bio je pun originalnih priča iz svoje rodne Dervente, koje bi slušaoce satima držale u napetoj neverici. Normalno, svako glasno i javno izražavanje sumnje u verodostojnost priče značilo bi vaspitnu zaušku.

– Odem ja tako uveče u varoš – počinjao bi Emilijo da pripoveda, dok smo se mi tiskali za bolju poziciju oko njega. – A tamo vidim seljaci se komešaju, viču, stoji ih dreka kô Italijane. Pridem bliže da vidim, kad tamo svi sa vilama, kosama, ašovima, kao da se sprema buna. Pitam: „Ljudi, šta se zbiva, kakav je belaj kad ste se tako narogušili?“, a seljaci će uglas, jedan preko drugog: „Ne pitaj, nego se ’vataj i ti za lopatu, velika nas je muka spopala, prijatelju naš dragi. Pojavio se u šumi džinovski komarac. Pobi nam marvu i čeljad, ne bira. Spremamo se u hajku, nema druge. Juče je ubo Nedeljkovu kravu u slabinu, isisao je celu, samo kosti u koži ostale... i rogovi. Kô dva kanistera za benzin, takve su mu kese ispod krila. Moramo ga preduprediti dok nas nije sve pobio.“ Videh da je đavo odneo šalu, pa se i ja uhvatih za sekiru i krenusmo svi u potragu. Dok smo ga tražili po šumi, on sleti u selo i ubije Čedomiru tri ovce. Vidim ja da nećemo tako ništa uspeti i smislim drugi plan. Sutradan odemo nazad u šumu i vežemo Nikolinu kravu Šargu za drvo na proplanku, a mi se sakrijemo okolo po žbunju. Čekali smo pritajeni ceo dan kad negde predveče, čujemo nešto zuji. Sve bliže, sve bliže, kao da leti ogroman roj stršljenova i odjednom ga ugledasmo gde slete Šargi na leđa. Kako joj je zabio žaoku, ja viknem: „Juriiiiiiiš!“ Šjurismo se na njega sa svih strana pa udri, udri, lopatama, motikama, ašovima... Krava jadna riče, rita se, a on žilav, ne možeš mu ništa. Na kraju, dignem ja onu sekiru pa pravo među one buljave oči. Šiknu krv na sve strane...

Gomila mentola-slušalaca meškolji se i mršti u neverici, sto pitanja nam se vrzma po glavi, ali ne sme niko da proglati, a Stanoje napravi napadački iskorak u stranu i upitno primeti:

– Kao da vidim sumnju na vašim licima?

– Ma ne, Stanoje, samo se čudimo da još ništa o tome nije bilo na CNN-u...

Mora da su se tamo oko Dervente dešavala neka čudna zračenja koja su povremeno izazivala neverovatne fizičke promene kod životinja, jer imao je Stanoje još sličnih priča. Kao onu o petlu neviđenih razmera koga su seljaci koristili da im izvlači drvenu građu iz šume. Stanoje je tvrdio da je petao mogao da izvuče dva kubika drveta uzbrdo, a spavao je u kućici za kera vezan debelim lancem oko noge. U zoru je tako jako kukurikao da bi izbudio raju sve do Zenice. Za divno čudo, ni tog petla niko ne snimi za CNN.

Kao većinu ljubitelja laži, samog Stanoja nije bilo lako slagati, pogotovo što je raspolagao arsenalom isledničkih metoda, a usput bio i odličan fizičar-amater. Znam da zvuči neverovatno, ali evo primera. Kada bi se neko pojavio sa sumnjivom pričom da je jebô cele noći, Stanoje bi smesta otrčao do obližnje kafane, odakle bi se ubrzo vratio sa čašom vode govoreći:

– Ajde, ajde, skidaj sad gaće da proverimo verodostojnost tvoje priče. Ako muda potonu, znači da si lagao, ako isplivaju, zborio si istinu.

Tu ti se ja nađem pametan:

– Nećemo tako ništa utvrditi. Šta ako je drkao celu noć?

„PLJUS!“ Puče vaspitna dandara.

– Ne seri, mali, šta se ti razumeš u fiziku i medicinu? Drkanje i jebanje ne izazivaju iste promene u organizmu.

Teško bi bilo pobrojati sva pametna i korisna saznanja koja je Stanoje preneo na nas, kao kada bi recimo iz čista mira zapitao:

– Znete li kako se zna, na prvi pogled, da li devojka nosi gaće ili ne?